

KYLÄT KOHTAAVAT

Kylävara-asiaa, turvallisuus ja varautuminen kylillä

Pohjustus aiheeseen sekä keskustelua

Valtakunnallisen
Kylävara-hankkeen
tärkein tehtävä
on määritellä
kylävara-
konsepti

Kylävara-hanke

1. kokoaa ja välittää tietoa kylille niiden toimiessa turvallisuuden tunteen vahvistamiseksi ja erilaisiin häiriö-, onnettomuus- ja kriisitilanteisiin tai poikkeusoloihin varautumiseksi
2. tuo kylät osaksi kokonaisturvallisuudesta käytävää laajempaa keskustelua ja kehittämistä

Kylävara
✓ kokoaa
✓ viestii
✓ välittää
✓ verkostoi
✓ konseptoi

Kyläturvallisuutta ja kylän yhteisöllistä varautumista

Toimintaa ja toimijoita on paljon...

- ✓ käytännön toiminta esim. sähkökatkojen aikana
- ✓ kylien turvallisuuskyselyt ja -suunnitelmat
- ✓ yhteistyön toimintamallit kyläläisten, järjestöjen ja viranomaisten kesken
 - ✓ esimerkkinä Vapepa-toiminta, kylien pelastusryhmät, järjestöjen ja pelastusviranomaisten yhteistoiminta Pohjois-Karjalassa ja arjen turva -hankkeet Lapissa ja Pohjois-Savossa, kylien sydäniskuriryhmät Keski-Suomess
- ✓ VPK:t, martat, maa- ja kotitalousnaiset jne
- ✓ kyläradiotoiminta
- ✓ kylätaloista valmiuskeskuksia
- ✓ hankkeita, päättyneitä ja käynnissä olevia
- ✓ hyviä oppaita

Kylävara-
hankkeen
tavoitteena on
selkeyttää
näitä

Monista käytännön esi-
merkeistä huolimatta sekä
kyläturvallisuuden
kokonaiskuva että kylien
paikka kokonaisturvallisuuden
ketjussa on edelleen
hahmottumaton.

Suomen Kylät

valtakunnallinen Kylävara-hanke
1.10.2024-30.9.2026

projektipäällikkö Ritva Pihlaja
045 3410 394 ritva.pihlaja@suomenkylat.fi

Euroopan unionin
osarahoittama

Miten paikallinen yhteisö voi parantaa varautumista ja kriisinkestävyyttä?

Kylien varautuminen ja turvallisuustyö on

1. suunnittelua
 - ✓ kyläturvallisuuskyselyjä
 - ✓ kyläturvallisuussuunnitelmia
 - ✓ kuntatasoisia kyläturvallisuussuunnitelmia
 - ✓ viranomaisyhteistyöstä sopimista
2. koulutusta ja harjoituksia
 - ✓ säännöllistä koulutusta, harjoituksia, testauksia
 - ✓ myös eri toimijoiden ja viranomaisten kanssa
3. investointeja
 - ✓ aggregaatteja
 - ✓ kyläradioita
 - ✓ sydäniskureita
4. tiedonkulun varmistamista
 - ✓ kylätalon varusteita
 - ✓ kylätalon energiaremontteja
5. yhdessä sovittuja toimintakäytäntöjä
 - ✓ häiriö- ja vaaratilanteiden viestintäohjeita
 - ✓ kylän viestintäkanavat
 - ✓ kyläradioita
6. yhteistyötä!
 - ✓ turvallisuusvastaavien nimeämistä
 - ✓ varautumisen vuosikellon noudattamista
 - ✓ naapuriapuryhmiä
 - ✓ kylien pelastusryhmiä
 - ✓ kyläturvaryhmiä
 - ✓ sydäniskuriryhmiä

Kylien varautuminen ja turvallisuustyö on yhteistyötä

1. kylän sisällä,
kyläläisten kesken
2. kylien muiden
toimijoiden kanssa
3. viranomaistahojen
kanssa

Kylävara-konseptin rakennuspuita ja ideointia

Ruoholan Hannalle 21.8.2025 Kylät kohtaavat 25.8.2025 tilaisuuteen (Kylätalot käyttöön- hankkeen tilaisuus)

Kylävara-hanke Luonnostelua 21.8.2025

Kyläturvallisuus rakentuu kahdelle jalalle

Kylävara-hanke Luonnostelua 21.8.2025

Kyläturvallisuustyön käynnistämisen kolme vaihetta

Kartoitus

Toteutetaan kyläturvallisuuskysely
TAI pidetään kyläiltoja/työpajoja

Kaksi osaa:

- 1 Mikä turvallisuudessa kylällä huolettaa? Mihin kylämme pitäisi varautua?
 - ✓ vaaran paikat
 - ✓ uhat
 - ✓ riskit
 - ✓ mahdolliset häiriöt ja kriisit
 - ✓ jopa poikkeusolot
- 2 Mitä osaamista, infraa, toimijoita ja voimavaroja yms kylällä on

Kartoituksen purku

Pidetään kyläiltoja/työpajoja ja sovitaan, mihin asioihin tartutaan

- ✓ "pehmeä" ja "kova" turvallisuus
- ✓ konkreettiset vaaran paikat
- ✓ mahdolliset uhkat ja riskit sekä häiriö- ja kriisitilanteet
- ✓ kaikkeen ei tarvi ryhtyä heti!

Toimenpidesuunnitelma

Sovitaan toimenpiteistä ja tehtävänjaosta

- ✓ kuka huolehtii mitäkin asiaa eteenpäin
- ✓ turvallisuuden yhteyshenkilöt/ vai tarvitaanko kyläturvaryhmä
- ✓ missä asioissa tarvitaan koulutusta
- ✓ kartoitetaan häiriötilanteissa tärkeä kylän infra
- ✓ sovitaan kriisi- ja häiriötilanteiden viestinnästä
- ✓ kirjataan tämä kaikki selkeästi talteen: näin syntyy **kyläturvallisuussuunnitelma**

Kylävara-hanke Luonnostelua 21.8.2025

Kylävara-konsepti rakentuu näistä

Konseptin on oltava selkeä,
helposti ymmärrettävä ja
käytäntöön sovellettava!

Kyläturvallisuus seisoo
kahdella jalalla

Soveltaen Kattilakoski & Sireni 2025

Varsinaisen kylävara-konseptin, kylien "työkalupakin" sisältöä

Kyläturvallisuustyön käynnistämisen kolme vaihetta

Usein kysytty kysymys:
Miten kyläturvallisuustyössä päästään kylällä alkuun? Tämän ohjeistaminen kuuluu myös Kylävara-konseptiin. Tässä luonnostelua.
Tämä on konseptin "dynaamista" osaa.

Tämän talon rakentaminen ja sisustaminen on syksyn 2025 iso urakka.
Tämä on konseptin "staattinen" työkalupakki.

Kylävara-hanke Luonnostelua 21.8.2025

Tiedonkulun varmistaminen häiriö- ja kriisitilanteissa

Kyläradio

Tiedonkulun varmistaminen häiriö- ja kriisitilanteissa

Olemme tottuneet nykyään
siihen, että tieto ja viestit kulkevat
reaaliajassa ja luotettavasti.

TV, netti, some, puhelin, WhatsApp

Mutta mitä tapahtuu, jos

- ✓ sähköt ovat poikki,
- ✓ kännykät eivät toimi ja
- ✓ nettiyhteydet ovat nurin?

Viranomaisilla on käytössään
häiriötilanteiden viestiverkkoja.

Miten voidaan varmistaa
tiedonkulku kylälle,
kylällä ja kyläläisille?

Suomen Kylät

valtakunnallinen Kylävara-hanke
1.10.2024-30.9.2026

projektipäällikkö Ritva Pihlaja
045 3410 394 ritva.pihlaja@suomenkylat.fi

Euroopan unionin
osarahoittama

Tiedonkulun varmistaminen häiriö- ja kriisitilanteissa

Kyläradio

on helppokäyttöinen ja edullinen keino varmistaa tiedonkulku ja viestintä kylissä ja kyläläisille, jos

- ✓ sähköt ovat poikki
- ✓ kännykät eivät toimi
- ✓ nettiyhteydet ovat nurin

Tutustu:
Kyläradio ABC,
Kylävara-hanke

Linkkejä avuksi
kyläradiotoimintaan
tutustumiseksi:

[Kyläradio, video](#) Isokyrö, Lehmäjoki

[Yle uutinen ja video](#) Posio

[Eteläpohjalaiset kylät artikkeli](#)

[Kurikka Lehtimäki Isokyrö](#)

[Kaustisen seutu uutinen](#)

Suomen Kylät

valtakunnallinen Kylävara-hanke
1.10.2024-30.9.2026

projektipäällikkö Ritva Pihlaja
045 3410 394 ritva.pihlaja@suomenkylat.fi

Euroopan unionin
osarahoittama

Kyläradio ABC 10.1.2025 Kylävara-hanke

Helppolukuinen
esittelypaperi,
mikä kyläradio on

Paperia voi
hyödyntää
esimerkiksi
keskusteluissa
kuntien kanssa

Jaetaan näiden
hanketreffien
materiaalien
mukana

Kylävara-hanke
Tammikuu 2025

Kyläradio – keino tiedonkulun varmistamiseen ja väestönsuojeluun

Yhteiskunnan toimivuus perustuu sujuvaan tiedon välittämiseen ja saamiseen. Myös me ihmiset olemme tottuneet siihen, että tieto ja viestit kulkevat sujuvasti ja nopeasti.

Entä jos puhelut ja WhatsApp-viestit eivät kuljekaakaan, kännyköiden tukiasemat ovat pimeänä eivätkä nettiyhteydetkään toimi? Miten silloin varmistetaan tärkeän tiedon saaminen ja välittäminen?

Viranomaisilla on käytössä erilaisia häiriö- ja kriisitilanteiden viestiverkkoja ja -kanavia.

Mutta miten tieto kulkee kansalaisille ja kansalaisten kesken, jos normaali viestintäkanavat eivät toimi? Tällainen tilanne voi tulla vastaan esimerkiksi pitkäkestoisen sähkökatkon tai ilkeämielisen hybridihaikuttamisen seurauksena.

Kansalaisia ohjeistetaan varautumaan tällaisia tilanteita varten hankkimalla paristoilla toimiva radio ja kuuntelemaan Ylen alueellisia radiolähetystyksiä. Tiedonvälitys on tällöin kuitenkin yksisuuntaista ja alueellista.

Tiedonkulusta on helpompaa huolehtia taajamissa ja kaupunkiympäristössä, missä ihmisiä on pienellä alueella enemmän.

Mutta mitä keinoja on varmistaa tiedonkulku häiriö-, kriisi- tai poikkeusoloissa kylillä ja maaseudulla, missä välimatkat ovat pitkiä ja asutus harvaa?

Kyläradio: viestintää viranomaisilta kylille, kyliltä viranomaisille ja kyläläisten kesken

Kyläradio on keino varmistaa tiedon välittäminen kansalaisille ja kansalaisten välillä myös silloin, kun totutut viestintäkanavat eivät toimi. Vaikka sähköt olisivat poikki ja matkapuhelimet mykistyneet, kyläradio voi toimia viestiyhteytenä

- viranomaisilta asukkaalle,
- asukkailla viranomaisille sekä
- asukkaiden kesken.

Viranomaisten näkökulmasta kyläradio on tärkeä väestönsuojelun apuväline kansalaisten hyvinvoinnin varmistamiseksi erilaisissa häiriö-, kriisi- ja poikkeusoloissa. Kyläradio tukee hyvin myös valmiuslaissa kunnille säädettyjä velvollisuuksia miettiä ennakkoon, miten kunta kykenee huolehtimaan tehtävistään ja asukkaiden hyvinvoinnista mahdollisimman normaalisti häiriötilanteista huolimatta.

Tiedonkulun varmistaminen ja helpottaminen voi olla se tärkeä puuttuva palanen kuntien ja paikallisen tason varautumisessa. Kuntien rooli on keskeinen kyläradioverkkoja suunniteltaessa, toteutettaessa ja rahoitettaessa.

Kyläradioasemien asentamisessa on tärkeää hyödyntää kokeneita osajia eli radioharrastajia, metsästäjiä tai Vapepa-toimijoita. Kyläradioasemien sijaintipaikkoja suunniteltaessa on etäisyyksien ja maasto-olosuhteiden ohella tärkeää huomioida myös asutuksen sijoittuminen, kylien aktiivisuus sekä kyläradioasemien asennuspaikoiksi hyvin soveltuvat kohteet, esimerkiksi kylätalot, jotka toimivat kyläläisten kokoontumispaikoina tai soveltuvat paikallisiksi varautumiskeskuksiksi.

Kyläradioiden avulla voidaan muodostaa

- häiriötilanteiden viranomaisverkkoja väestönsuojelun näkökulmasta täydentävä ja
- asukkaiden ja kylien keskinäisen tiedonkulun varmistava viestintäverkko.

Kyläradiotoiminnan kehittämisestä kiinnostuneiden kuntien ja kylien kannattaa aloittaa asiaan tutustuminen selvittämällä, mitä radioharrastajat, metsästäjät tai Vapepa-toimijat ovat aiheeseen liittyen alueella jo tekemässä.

Kylävara-hanke
Tammikuu 2025

Kyläradio-ABC

Kyläradio pähkinänkuoressa	Kyläradio on kansalaisten käyttöön tarkoitettu helppokäyttöinen varaviestiverkko, jota voi käyttää käytännössä kuka tahansa, jolla on käytössään metsästäjien yleisesti käyttämä radiopuhelin. Kyläradiota tarvitaan, jos tavanomainen viestintä puhelimen, viestien tai verkon kautta ei toimi.
Kenelle kyläradio on tarkoitettu	Kyläradio voi toimia viestiyhteytenä paitsi asukkaiden kesken, tarvittaessa ja oikein toteutettuna myös viranomaisten ja asukkaiden välillä.
Kyläradiota osaa käyttää	käytännössä lähes kuka tahansa, jolla on käytössään käsiradiopuhelin.
Kylälle asennettu kyläradioasema antennineen	mahdollistaa viestin välittämisen tukiasemalta kyläläisille, joilla on käytössään metsästäjien yleisesti käyttämä radiopuhelin.
Kunnantalolle asennettu kyläradioasema	mahdollistaa häiriötilanteessa tiedon ja viestin välittämisen kunnantalolta kylätaloilla sijaitseville kyläradioasemille.
Kyläradioasemien sijaintipaikat	kannattaa suunnitella yhteistyössä radioharrastajien ja aktiivisten kylien kanssa, osaksi esimerkiksi paikallisena varautumiskeskuksena toimivaa kylätaloa tai muuta kiinteistöä. Kyläradioasema voidaan asentaa myös yksityiskodin yhteyteen. Sijaintipaikan valinnassa kannattaa huomioida kyläradioasemaverkoston kokonaisuuden toimivuus sekä mahdollisuudet luoda kyläradion käyttöön mahdollisimman sujuvat käytännön toimintatavat (mm aseman miehitys ja viestintämallit).
Kyläradiot ja viranomaisverkot	Paikalliset viranomaiset (esim. kunnan johtoryhmä tai pelastusviranomaiset) linjaavat, mitä viranomaisten varaviestijärjestelmissä liikkuvasta informaatiosta välitetään häiriötilanteessa kansalaisten käytössä olevaan kyläradioverkkoon (ns. "turparele").
Seudullinen/ alueellinen/ maakunnallinen kyläradioasemien verkko	on yksittäisen kylän yksittäistä kyläradioasemaa parempi ratkaisu, koska se mahdollistaa tiedon välittämisen yhtä kylää laajemmalla alueella.
Kyläradio ei ole	kylillä kuunneltava radio-ohjelma tai -kanava
Kunnille kyläradiot ovat	kustannuksiltaan halpa keino varmistaa tiedon välittyminen kylille ja asukkailla erilaisissa häiriö-, kriisi- ja poikkeustilanteissa.
Kyläradiot ovat	väestönsuojelun näkökulmasta elintärkeä lisäys viranomaisten käytössä olevien häiriötilanteiden varaviestijärjestelmien rinnalle.
Kyläradio teknisesti	RHA68-tekniologiaan perustuva "metsästysradio"
Kyläradioasema teknisesti	Radiolaitte .. Antenni .. Antennin johto .. Virtalähde .. Varavirta ..

Dokumentin valmisteluun ovat osallistuneet Pohjois-Pohjanmaan ja Vihti-Lohja-alueen kyläradioaktiivit.

Kylävara paikallisen varautumisen perustana -hanke
projektipäällikkö Ritva Pihlaja, 045 3410 394 ritva.pihlaja@suomenkylat.fi

Euroopan unionin
osarahoittama

Tiedonkulun varmistaminen häiriö- ja kriisitilanteissa

Kyläradiotoiminnan suunnittelun kolme tärkeää sanaa:
yhteistyö, yhteistyö, yhteistyö!

Yhteisellä asialla

- ✓ radioharrastajat
- ✓ Vapepa-toimijat
- ✓ metsästäjät
- ✓ reserviläiset
- ✓ kylätoimijat

Yhdessä yhtä kylää suuremmalla alueella

- ✓ useampi kylä
- ✓ useamman kunnan kylät
- ✓ seutukunta
- ✓ maakunta

Yhdessä viranomaisten kanssa

- ✓ kunnat
- ✓ pelastuslaitos

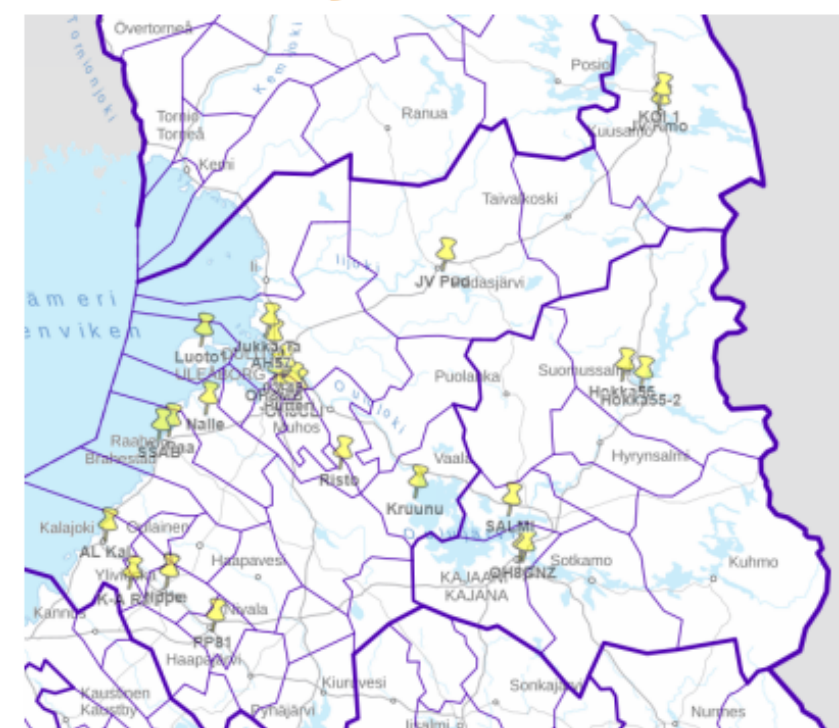
Tiedonkulun varmistaminen häiriö- ja kriisitilanteissa

Seudullisia / maakunnallisia kyläradioverkkoja

Kaustisen seutukunta

- ✓ kuuden kunnan alueelle 14 kyläradioasemaa
 - ✓ 6 asemaa asennetaan kunnantaloille
 - ✓ 8 asemaa asennetaan aktiivisille kylille

Pohjois-Pohjanmaa ja Kainuu

- ✓ radioharrastajat ja Vapepa-toimijat ovat tiivistämässä yhteistyötään kyläradiotoiminnan laajentamiseksi
- ✓ valmistelua maakuntatasolla ja kuntien suuntaan

Suomen Kylät

valtakunnallinen Kylävara-hanke
1.10.2024-30.9.2026

projektipäällikkö Ritva Pihlaja
045 3410 394 ritva.pihlaja@suomenkylat.fi

Euroopan unionin
osarahoittama

Tiedonkulun varmistaminen häiriö- ja kriisitilanteissa

Kyläradio: kustannuksiltaan edullinen ja teknisesti yksinkertainen

Kustannukset

- ✓ hankinta ja asennus
 - ✓ noin 1000 €/kyläradioasema
 - ✓ hinta sisältää radiolaitteen, virtalähteen, antennin ja asennuksen
 - ✓ pitkät välimatkat vaikuttavat asennuskustannuksiin
 - ✓ radiopuhelin noin 70-300 €

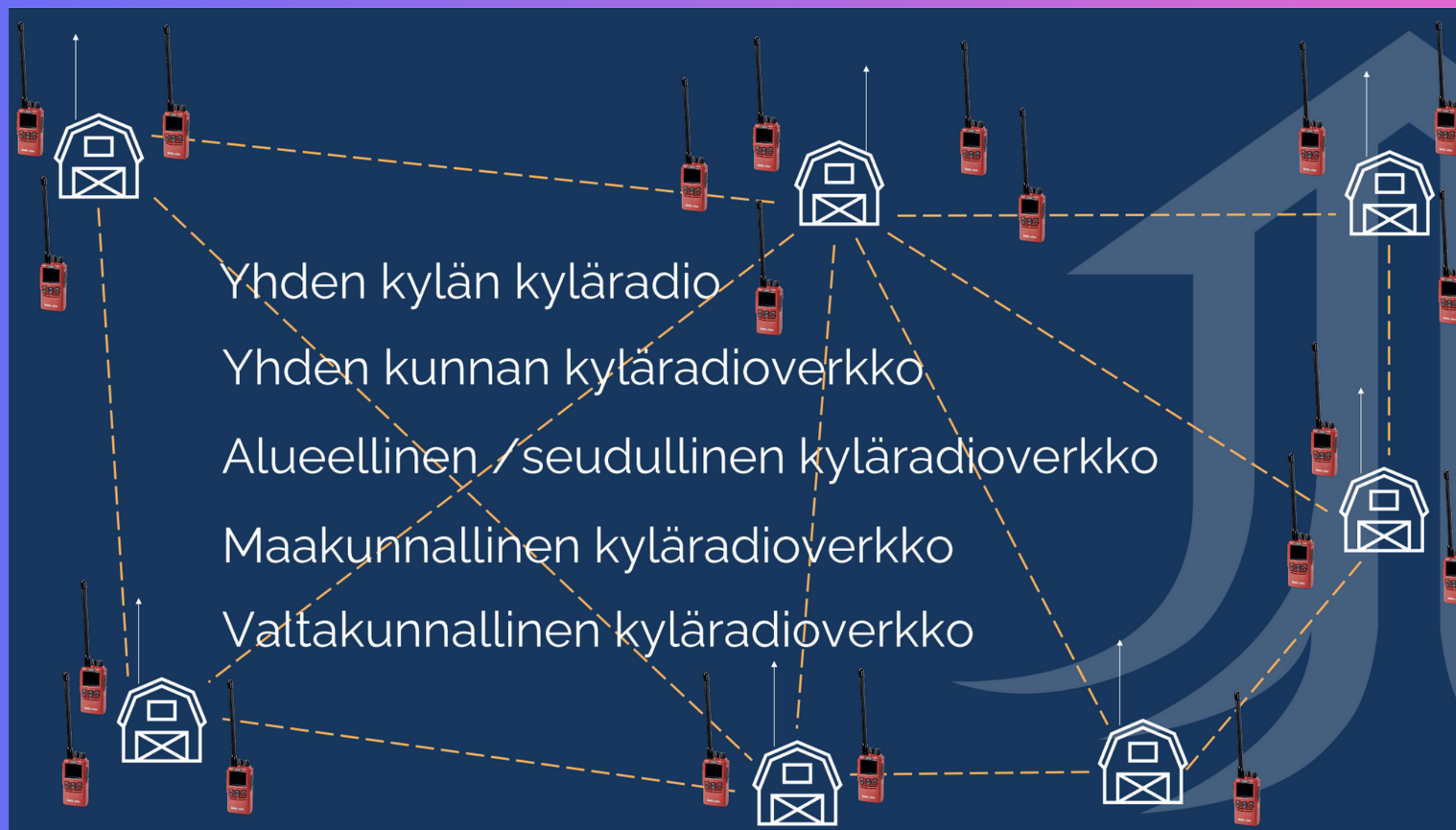
Tekniikka

1. kyläradioasema: radiolaite, virtalähde, antenni
2. kylälaisten käytössä on RHA68-radiopuhelimia (metsästäjien käyttämä radiopuhelin)

Kyläradion
virtalähde
toimii
tarvittaessa
varavoimalla

Kuka teidän alueella vie tätä kokonaisuutta eteenpäin?

Kylävara-hanke ja kyläradiot:

EU:n osarahoittaman Suomen Kylät ry:n kaksivuotisen valtakunnallisen **Kylävara**-hankkeen tehtävänä on **kylävara-konseptin** määrittely.

Kyläradiot ovat yksi osa kylävara-konseptia ja kylien viestinnän varmistamista häiriötilanteissa.

Osana tätä konseptointityötä Kylävara-hanke kokoaa, tuottaa ja välittää kyläradiotoiminnan kehittämistä koskevaa tietoa ja materiaaleja sekä auttaa alueiden toimijoita verkostoitumaan.

TÄRKEÄÄ:

Kyläradiotoiminnan käytännön kehittäminen on alueellisten ja paikallisten toimijoiden tehtävä.

Vinkkejä kyläradiotoiminnan suunnitteluun ja toteutukseen

Kylävara
paikallisen
varautumisen
perustana

Keskustelu radioharrastajien, VAPEPA-toimijoiden, metsästäjien ja kyläläisten kesken	Mitä on alueella jo tehty? Onko alueella radioharrastajia tai jo toimivia kyläradioasemia? Millainen seudullinen kyläradioverkko on järkevää rakentaa? Kuka tekee mitäkin? Mahdollisuudet saada asiantuntija-apua suunnitteluun ja asennukseen?
Seudulliset keskustelut hanketoteutuksesta	Karttaharjoitus: etäisyydet/maastonmuodot ja aktiiviset kylät Mitkä kunnat ja kylät lähtevät mukaan? Ketkä lähtevät viemään asiaa eteenpäin? Työnjaosta ja vastuista sopiminen
Keskustelut kylillä	Kyläradion tarkoitus, merkitys kyläläisille, kustannukset, investoinnin rahoitus, käytännön eteneminen
Neuvottelut kuntien kanssa	Kyläradiot osana kuntien varautumista ja väestönsuojelua Osallistuvatko kunnat kyläradioiden hankinta- ja asennuskustannuksiin / osaan kustannuksista (noin 1000 €/asema, sis. kyläradioaseman, asennustarvikkeet ja asennuksen)? Asennetaanko ydintukiasemat kunnantaloille?
Asennuspaikkojen valinta	Huomioon otettavia tekijöitä: alueella jo olemassa oleva kyläradiotoiminta, maantiede/etäisyydet/maastonmuodot, kylien aktiivisuus sekä mahdollisuudet sopia sujuvista käytännöistä (mm kyläradioaseman miehitys, viestintämallit)
Kyläradioiden hankinta	Suuntaa-antava hinta-arvio: kyläradioasema <u>noin</u> 1000 € (sis. laite, asennustarvikkeet ja asennus) Hankitaanko kyläläisten käyttöön esim. 10 radiopuhelinta/jokainen kyläradioasema
Kyläradioiden asennus	Tärkeää hyödyntää radioharrastajien asiantuntemusta
Käyttöönoton ja käyttömahdollisuuksien koulutus ja harjoituksia	Vastuhenkilöiden koulutus ja harjoitukset Kyläläisten ja kylän koulutukset ja harjoitukset Seudulliset harjoitukset
Testaukset vuosittain	
Säännölliset harjoitukset	Toimivien viestintämallien harjoittelu Rajapinnat viranomaisviestintään ja muuhun viestiliikenteeseen erilaisissa häiriö- ja poikkeustilanteissa

Suomen Kylät

valtakunnallinen Kylävara-hanke
1.10.2024-30.9.2026

projektipäällikkö Ritva Pihlaja
045 3410 394 ritva.pihlaja@suomenkylat.fi

Euroopan unionin
osarahoittama

Kyläradiot eivät ole vain laitteita ja tekniikkaa!

Ratkaisevaa on, miten kyläläiset osaavat ja haluavat yhdessä käyttää kyläradiota.

Kynnystä kyläradion käyttämiseen pitää madaltaa tutustumalla asiaan ja harjoittelemalla yhdessä.

Yhteisistä käytännöistä sopimista ja niiden harjoittelemista, esimerkiksi:

- ketkä toimivat häiriö- tai kriisitilanteessa kyläradioaseman päivystäjinä
- kyläradion viestityskäytännöt
- kyläradioviestinnän periaatteet: ei henkilökohtaista luottamuksellista tietoa, asiallisuus, selkeys, yksinkertaisuus
- uusien käsipuhelimen käyttäjien koulutus

Tekniikka ja kyläradioasemien perustaminen ovat vasta ensimmäinen askel

Tarvitaan myös

- ✓ yksinkertainen ja helppo käyttöohje kyläradion käyttöön
- ✓ kyläradioviestinnän käytännön periaatteet ja eettiset pelisäännöt
- ✓ toiminnan tutuksi tekemistä myös niille, joita ei tekniikka kiinnosta
- ✓ koulutusta ja käytännön harjoittelua kyläradion käyttämiseen – yksin ja yhdessä
- ✓ säännöllistä testaamista
- ✓ työnjaosta sopimista: kuka ja milloin asemalla päivystetään, miten tieto kulkee kaikille
- ✓ kyläradiotoiminnan sekä viranomaisviestinnän yhteensovittamista

Muistilistaa

1. Selvittääkää, mitkä tahot alueella jo toimivat kyläradioiden parissa ja keitä asia voisi kiinnostaa – häiriötilanteiden viestintä koskettaa jokaista!
 - ✓ Hyödyntäkää erityisesti radioamatöörien asiantuntemusta
2. Kokoontukaa yhteen keskustelemaan asiasta ja sopikaa, kuka tekee mitäkin
3. Katsokaa asiaa omaa kylää laajemmalla alueella ja olkaa yhteydessä
 - ✓ kuntaan ja pelastuslaitokseen
 - ✓ naapurikyliin
4. Selvittääkää,
 - ✓ mistä rahoitus tukiasemien hankintaan ja niiden asennukseen
 - ✓ miten kyläläisten käyttöön tulevat käsipuhelimet hankitaan ja rahoitetaan: yhteisestä kassasta vai jokainen kyläläinen itse
5. Ottakaa kyläläiset mukaan suunnitteluun heti alussa ja selvittääkää, miten kyläläisten koulutus tekniikan asentamisen jälkeen hoidetaan
6. Sopikaa, miten tukiaseman päivystys häiriötilanteissa järjestetään
7. Laatikaa kyläläisille jaettava yksinkertainen ja helppo ohje
 - ✓ kyläradion käyttöön (myös "eettiset pelisäännöt")
 - ✓ häiriötilanteiden viestintään laajemminkin
8. Pitäkää huolta, että kyläradiotoiminta tulee tutuksi myös niille, jotka vierastavat teknologiaa
9. Järjestäkää säännöllisesti käytännön harjoittelua, tekniikan ja yhteyksien testaamista – tämä voi olla mukavaa ja innostavaa!
10. Sopikaa kunnan ja pelastuslaitoksen kanssa, miten kyläradioviestintä sekä kunnan ja hyvinvointialueen häiriötilanneviestintä yhteensovitetaan

Kylätalo paikallisena varautumis/kriisikeskuksena

Kylätalo tai muu vastaava kylän yhteisöllinen tila voi toimia häiriö- ja kriisitilanteessa

paikallisena varautumiskeskuksena
johtokeskuksena
kyläläisten kokoontumispaikkana
evakuointipaikkana

Suomen Kylät

valtakunnallinen Kylävara-hanke
1.10.2024-30.9.2026

projektipäällikkö Ritva Pihlaja
045 3410 394 ritva.pihlaja@suomenkylat.fi

Euroopan unionin
osarahoittama

Kylätalosta kylävalmiustalo

Kylätalo, seuratalo tai muu vastaava kylän yhteisöllinen tila

- ✓ kyläläisten kokoontumis- ja tiedotuspaikkana erilaisissa häiriö- tai kriisitilanteissa
- ✓ tukikohtana sähkökatkon, ympäristövahingon, kemikaalionnettomuuden, laajan tulipalon tms aikana
- ✓ vesihuollon häiriöissä puhtaan veden jakelupisteenä
- ✓ kylän asukkaiden (esimerkiksi vanhusten) evakuointi- tai hätämajoituskohteena esimerkiksi pitkäkestoisen sähkökatkon aikana
- ✓ laajempien evakuointitilanteiden tukikohtana ja majoituspaikkana
- ✓ viranomaisten, SPR:n tai Vapepan johto/huoltokeskuksena onnettomuus- tai etsintätilanteessa
- ✓ häiriö- ja kriisitilanteiden varusteverastona

Pohjois-Pohjanmaan Kylät

Arto Härönoja

<https://suomenkylat.fi/content/uploads/2025/06/miten-kylaradiokonsepti-on-edennyt-pohjois-pohjanmaan-ja-kainuun-alueella-haronoja-arto.pdf>

PAVAK = paikallinen
varautumiskeskus

Kylätaloista paikallisia varautumiskeskuksia: varustelistaa

- ✓ viestintä
- ✓ työnjako
- ✓ huolto

- ✓ tie perille
- ✓ talvilämmin tai lämmitettävissä kohtuullisen ajan kuluessa
- ✓ tulisijat, riittävästi polttopuita
- ✓ sähköistetty, aggregaatti tai valmius kytkennälle
- ✓ sisä-WC / ulkokäymälä
- ✓ puhdistuspyyhkeitä
- ✓ juokseva vesi / porakaivo; pumpun toiminta varmistettu sähkökatkoissa
- ✓ varakanisteri polttoainetta

- ✓ invaramppi / luiska
- ✓ kylmäkalusto
- ✓ vesikanistereita, kannellisia sankoja
- ✓ keittiö, vararatkaisuna kaasuliesi ja pullot
- ✓ ulkona grillikota / laavu ruuan valmistukseen
- ✓ retkikeittimiä, hiiligrillejä
- ✓ kertakäyttöastioita
- ✓ kolmen päivän kotivara
- ✓ hyvin säilyvää, kylmänä syötävää ruokaa

- ✓ villasukkia
- ✓ makuualustoja, makuupusseja, huopia
- ✓ tulitikut, tulentekovälineet, kynttilöitä
- ✓ taskulamppuja ja led-lyhtyjä
- ✓ paristoja
- ✓ isoja ulkotulia
- ✓ vedenpuhdistustabletteja
- ✓ roskapusseja ja jätessäkkejä

- ✓ teippiä ja muovia ilmanvaihtoaukkojen ja ikkunoiden tiivistämiseen (laskeumalta suojautuminen)
- ✓ patteriradio
- ✓ paristoja
- ✓ varavirtalähde powerbank
- ✓ alkusammutusvälineet
- ✓ ensiapuvälineet
- ✓ työkaluja, ilmastointiteippiä
- ✓ kyläradio
- ✓ sydäniskuri

Lähteet: [Arjen turva Pohjois-Savossa](#) ja Kyläturvallisuus 2025 -hanke

Suomen Kylät

valtakunnallinen Kylävara-hanke
1.10.2024-30.9.2026

projektipäällikkö Ritva Pihlaja
045 3410 394 ritva.pihlaja@suomenkylat.fi

Euroopan unionin
osarahoittama

Keskustelua?

Kiitos!

Jonna Mäkivaara
Paikalliskehittämisen asiantuntija
Satafood kehittämissyhdistys ry

jonna.makivaara@satafood.net

040 626 7308

Hanna Ruohola
Satakylät ry
Kyläasiamies

hanna.ruohola@satakylat.fi

0443576181

@kylätalotkäyttöön